

Metodologia per a la recerca i la innovació en mitjans

2015/2016

Codi: 43075

Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310036 Recerca en Comunicació i Periodisme	OB	0	1

Professor de contacte

Nom: Teresa Velázquez García-Talavera

Correu electrònic: Teresa.Velazquez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

José Manuel Pérez Tornero

Nuria Simelio Sola

Prerequisits

Formació bàsica en metodologies de la recerca

Objectius

Dissenyar, crear i desenvolupar projectes de recerca bàsica i aplicada en Periodisme i Ciències de la Comunicació. Aplicar la planificació del treball científic per a la recerca en mitjans. Utilitzar les tècniques de recerca quantitatives i qualitatives per a la recerca en mitjans. Desenvolupar el procés d'elaboració d'un projecte de recerca. Aplicar el mètode científic de forma adequada, plantejant hipòtesis relatives a la comunicació, validant i verificant idees i conceptes i ressenyant correctament les fonts bibliogràfiques.

Competències

- Adaptar-se a noves situacions, tenir capacitat de lideratge i iniciativa mantenint la creativitat
- Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar la informació.
- Asesorar, orientar y evaluar proyectos de investigación-acción en Periodismo y Ciencias de la Comunicación
- Assessorar, orientar i avaluar projectes de recerca-acció en Periodisme i Ciències de la Comunicació
- Comunicar de forma oral i escrita coneixements en castellà, català i anglès.
- Dissenyar, crear i desenvolupar projectes bàsics de recerca en Periodisme i Ciències de la Comunicació
- Dissenyar, crear i desenvolupar projectes de recerca aplicada en Periodisme i Ciències de la Comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca
- Posseir raonament crític, compromís ètic i social i tenir respecte a la diversitat i a la multiculturalitat.
- Treballar de forma autònoma, resolent problemes i prenent decisions.
- Treballar en equips de forma interdisciplinària.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar-se a noves situacions, tenir capacitat de lideratge i iniciativa mantenint la creativitat
2. Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar la informació.
3. Aplicar el mètode científic de forma adequada, plantejant hipòtesis relatives a la comunicació, validant i verificant les idees i conceptes, i referir correctament les fonts bibliogràfiques.
4. Aplicar els coneixements científics d'altres àrees (psicologia, sociologia, economia, filologia, dret, estètica ...) per profunditzar en la pròpia àrea
5. Aplicar la planificació del treball científic per a la recerca i innovació en mitjans.
6. Aplicar la pràctica de la recerca
7. Comunicar de forma oral i escrita coneixements en castellà, català i anglès.
8. Contextualitzar els problemes metodològics
9. Contextualitzar els problemes metodològics (B)
10. Desenvolupar el procés d'elaboració d'un projecte de recerca
11. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca
12. Posseir raonament crític, compromís ètic i social i tenir respecte a la diversitat i a la multiculturalitat.
13. Treballar de forma autònoma, resolent problemes i prenent decisions.
14. Treballar en equips de forma interdisciplinària.
15. Utilitzar els procediments i instruments metodològics per a la recerca i innovació en mitjans.
16. Utilitzar les tècniques de recerca quantitatives i qualitatives per a la recerca i innovació en mitjans

Continguts

Part I. El CONTEXT TEÒRIC I INSTITUCIONAL DE LA RECERCA EN COMUNICACIÓ MEDIÀTICA

Tema I.1. Els fonaments del mètode científic.

1. Motivacions del científic. 2. Diferència entre pensament i realitat, fets i idea. 3. Lògica de la recerca: deducció, inducció i abducció. 4. El circuit de la producció científica: recerca, publicació i impacte.

Tema I.2. Modalitats de la recerca científica.

1. Sabers teòrics i sabers pràctics. 2. Motivacions i finalitats de la recerca. 3. Recerca teòrica i aplicada: demandes institucionals, empresarials i socials. 4. Les perspectives fonamentals: observació, explicació i experimentació.

Pràctica

- Comentari i anàlisi de text: recerca en comunicació i periodisme, societat de la informació, societat del coneixement.
- Anàlisi de les webs de centres de recerca sobre comunicació.
- Selecció en funció d'un tema determinat de les principals revistes científiques.

o Comentari i anàlisi de text: motivacions de la recerca

o Exploració de les principals revistes científiques del sector

o Anàlisi de l'impacte de les publicacions de comunicació

o Lectura d'una recerca institucional.

Part II. OBJECTIUS DE LA RECERCA I ELECCIÓ DE LES TÈCNIQUES

Tema II.1. Conceptualització de la recerca.

1. Plantejament del problema. 2. Formulació inicial: Objectius, preguntes, justificació i cerca de solucions. 3.

Conceptualització: marc teòric general; marc teòric específic. 4. Determinar tipus de recerca. 5. L'anàlisi de l'estat de la qüestió. 6. Confrontació de les preguntes inicials amb les derivades de l'estat de la qüestió. 7. Formulació de punts de vista, conceptes específics i hipòtesis.

Tema II.2. Selecció de les tècniques de recerca.

1. Procediments d'estudi i observació. 2. Modalitats de registre de l'observació. 3. Diferència entre mètodes qualitius i quantitius. 4. El valor de les estructures conceptuals i de les regularitats estadístiques. 5. Enquestes i entrevistes. Instruments per a l'anàlisi quantitativa. 6. Universos i mostres. 7. L'anàlisi qualitativa. L'anàlisi semiòtica i del discurs. Instruments per a l'anàlisi qualitativa.

Tema II.3. Obtenció i presentació de resultats.

1. Discussió i avaluació de resultats. 2. Confrontació amb resultats anteriors. 3. Exposició de resultats. 4. Revisió de la comunitat científica. 5. Defensa dels resultats. 6. Estratègies de publicació i difusió.

Pràctica

- Lectura i discussió d'alguns articles científics amb variades metodologies
- Redacció de sumaris de recerca a partir de la lectura del cos d'un article.

Part III. PREPARACIÓ/ELABORACIÓ D'UN PROJECTE DE RECERCA I INNOVACIÓ

Tema III.1. Definició d'un projecte de recerca i innovació.

1. Models de recerca: acadèmic i industrial i institucional. 2. Marc acadèmic: recerques de màster, tesi, ponències, monografies i articles. Redacció i defensa. Normativa acadèmica relacionada amb la recerca. 3. Marc industrial i institucional: recerca aplicada, projectes de recerca i desenvolupament, projectes de demostració i difusió, projectes d'innovació.

Tema III.2. Fases de realització d'un projecte de recerca.

1. Plantejament del problema i delimitació dels objectius i de l'objecte d'estudi. 2. Estratègia i tàctica de la recerca i la seva metodologia. 3. Marc teòric i estudi de l'estat de la qüestió. 4. Fonts bibliogràfiques i documentals. 5. Organització i planificació de la recerca.

Pràctica

- Comentari i anàlisi de diversos tipus de projectes de recerca
- Confrontació i discussió amb autors de projectes de recerca
- Preparació d'una resposta a un call for tenders (licitació de projecte amb finançament pública)

Metodologia

Metodologia docent i activitats formatives

15 ECTS: 375h

ACTIVITATS DIRIGIDES: 25%

- Classes magistrals 32h
- Seminaris: 34h
- Laboratoris 27,75h
- Total: **93,75h**

TREBALL AUTÒNOM: 60%

- Treball autònom **244h**

ACTIVITATS SUPERVISADES: 15%

- Tutories i activitat d'avaluació 37,25h **37,25h**

TIPUS D'ACTIVITAT

ACTIVITAT

HORES

RESULTATS D'APRENENTAT

Dirigides

Identificar i descriure el procés del treball científic i de la recerca en comunicació i periodisme a partir dels principals corrents, teories i àrees de recerca d'un punt de vista conceptual, metodològic i de recerca.

Seminaris	34	Exposar i debatre textos sobre metodologia i recerca en comunicació i periodisme i presentar resums de lectures i de conferències. Estudi de casos i recerques en comunicació i periodisme.
Laboratoris	27,75	Aplicar els coneixements teòrics i els mètodes i tècniques de recerca al treball de recerca.
Supervisades		
Tutories	30	
Activitat d'avaluació	7,25	
Autònomes		
Estudi i cerca d'informació	70	Aconseguir nivells d'autoaprenentatge, cerca, selecció i anàlisi de la informació.
Lectures	90,25	Lectura comprensiva de textos, interpretació i anàlisi de base de dades, estudi, recensions, síntesis, realització d'esquemes, mapes conceptuals i r. Capacitat d'autoaprenentatge.
Traball individual o en equip	83,50	Aplicar els coneixements assolits a la recerca sobre comunicació, cooperació internacional i desenvolupament.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, seminaris i pràctiques de laboratori	93,75	3,75	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories i activitat d'avaluació	36,75	1,47	2, 3, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi i cerca d'informació, lectures i treball individual o en equip	244	9,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

Treball de curs (40% de la nota)

Exposició i debat en classe de lectures i presentació de resums de seminaris (20% de la nota)

Pràctiques supervisades de laboratori (20% de la nota)

Participació en classe i tutories: 20% nota.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició i debat a classe de lectures i presentació de resums	20	0	0	2, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15
Participació a classe i tutories	20	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Pràctiques supervisades de laboratori	20	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15, 16
Treball de curs	40	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Ander-Egg, Ezequiel (1987). *Técnicas de investigación social*. Buenos Aires, Editorial Humanitats, 21 ed.

Berganza Conde, María Rosa y Ruiz San Román, José Antonio (coords.) (2005). *Investigar en comunicación: guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid, McGraw-Hill.

Burgos, Campo Elías (2009). "La lógica de la investigación. Primera parte" En: *La lámpara de Diógenes*, revista de filosofía, número 18-19: 161-174. Disponible en <http://www.redalyc.org/pdf/844/84418400011.pdf>

Campanario, José Manuel (2006). "El factor de impacto de las revistas académicas:

Preguntas y respuestas". Disponible en <http://www2.uah.es/jmc/factordeimpacto.pdf>

Corbetta, Piergiorgio (2003). *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid, McGraw-Hill.

Eco, Umberto (1983). *Cómo se hace una tesis: técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura*. Barcelona, Gedisa, 5ª ed.

García Ferrando; Jesús Ibañez y Francisco Alvira. (comps.) (1994). *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza Editorial, 2ª ed., rev. y ampl.

Hernández, Raúl (2013). "¿Quién escribe más y sobre qué? Cambios recientes en la geopolítica de la producción científica". En *Revista Argumentos*, año 7, nº 5. Disponible en http://revistargumentos.org.pe/geopolitica_cientifica.html ISSN 2076-7722

Hernández Sampieri, Roberto, Fernández Collado, Carlos y Baptista Lucio, Pilar (2003). *Metodología de la investigación*. México, McGraw Hill, 3ª Edición.

Igartúa, Juan José (2012). "Tendencias actuales en los estudios cuantitativos en comunicación". En: *Comunicación y Sociedad*, Nueva época, núm. 17, enero-junio: 15-40. Disponible en https://www.academia.edu/1171844/Tendencias_actuales_en_los_estudios_cuantitativos_en_comunicacion

Jiménez Soler, Ignacio (2007). *Comunicación e innovación : atributos de la innovación y claves para darla a conocer*. Madrid, Fragua.

Ponti, Franc (2001). *La Empresa creativa: metodologías para el desarrollo de la innovación en las organizaciones*. Barcelona, Granica.

Ponti; Franc y Langa, Lucía (2013). *Inteligencia creativa : 7 estrategias para descubrir y potenciar tu creatividad*. Barcelona, Amat.

REBIUM (2010). *Ciencia 2.0: aplicaciones de la web social a la investigación*. Accesible en: eprints.rclis.org/3867/1/Ciencia20_rebiun.pdf

Ruíz Olabuénaga, José Ignacio (2007). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao, Universidad de Deusto, 4ª ed.

Vilches, Lorenzo (coord.) *La investigación en comunicación. Métodos y técnicas en la era digital*. Barcelona, Gedisa.

Wimmer, Roger D. y Dominick, Joseph R. (1996) *La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A.

REVISTES ESPECIALITZADES:

Anàlisi. Quaderns de comunicació i cultura.

Anuario FUNDESCO

Anuario El País

Communication

Conexiones

deSigniS

European Journal of Communication

International Journal of Cultural Studies

NORDICOM

RAI.VQPT

SIGNA

TELOS

VARIETY

VERSUS

WEBSITE

<http://www.accd.cat>

<http://www.aecid.es>

<http://ceisal2016.usal.es/es/>

<http://www.cis.es>

<http://www.clacso.org.ar/>

<http://www.csic.es/>

<http://divulgared.es/>

http://cordis.europa.eu/news/rcn/18921_es.html

<http://www.ecuaderno.com/guia-de-recursos-en-internet-para-investigadores/>

<http://www.eshorizonte2020.es/>

http://www.francofil.net/es/inv_esp.html

<http://www.investigacionyciencia.es>

<http://www.ird.fr/>

<http://www.mineco.gob.es/>

<http://www.mineco.gob.es/>

<http://www.oei.es/cursolicitaciones/contenedor.php?ref=presentacion>

ALTRES WEBSITES:

<http://www.abc.org.uk>

<http://www.auditel.it>

<http://www.beta.undp.org/undp/es/home.html>

<http://www.dircom.org>

<http://www.gfk.com>

<http://www.guionactualidad.uab.cat>

<http://www.idescat.cat>

<http://www.ine.es>

<http://www.itu.int/ITU-D/ict/statistics>

<http://www.mediametrie.fr>

<http://www.mcu.es/cine/MC/CDC/index.html>

<http://www.ofcom.org.uk>

<http://www.ojd.es>

<http://www.ojd.com/observatoire>

<http://www.wan-ifra.org/es>

<http://www.statistics.gov.uk>

<http://www.uis.unesco.org>

<http://www.unesco.org>

<http://www.vincos.it/world-map-of-social-networks>

<http://oitve.wordpress.com>

<http://web.worldbank.org>

NOTA: La bibliografia de consulta i la corresponent a lectures per temes per al debat a l'aula es publicuassin al Campus Virtual a l'inici del curs.